

Izhaja trikrat na teden v šestih izdajah, in sicer: vsak torek, četrtek in soboto, zjutranje izdaje opoldne, večerje izdaje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilagami ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto	13 K 20 h, ali gl. 6:60
pol leta	6 „ 60 „ 3:30
četrť leta	3 „ 40 „ 1:70

Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnistvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine ne oziramo.

Oglasni list poslance se računijo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje širke, po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnistvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

„PRIMOREC“

izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vsa leto 3 K 20 h ali gl. 1:60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solaki ulici in Jellersitz v Nunki ulici; — v Trzinu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

(Večerno izdaje.)

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. lv. Meljavec) tiska in zal.

Samostojno slovensko

narodno misleče dunajsko dijaštvo in celjsko vprašanje.

Klerikalni listi so z veliko slastjo ponatisnili neko izjavo, došlo jim z Dunaja od »samostojnega« dijaštva. — Ta dokaz mladeniške nezrelosti, ki pa silno diši po skrajno smeli domišljavosti, kakoršna uničuje posebno v zadnjih časih čisto prav nadarjene mlade glave, — smo prejeli tudi mi. Spis je prav sposoben za koš; ali ker je — po našem mnenju skromne neakademiske pomenitosti — jako žalosten pojav iz vrst naše visokošolske mladosti, in to toliko žalostnejši, kolikor več bi imel zagovornikov, zato mu damo mesta ter si dovolimo z vso spoštljivostjo nekaj pripomb, ki naj dokažejo mladim gospodom na Dunaju, da nam niso zaprli sape z vsemi svojimi bombami in granatami. Morda se dobi i v vrstah akademiške mladosti toliko »samostojno narodno-mislečih« glav, ki poretó: res je, dobro ime slovenske visokošolske mladine se le kompromituje s take vrste izjavami. Torej pričnimo!

Z Dunaja nam je došla ta:

IZJAVA.

Samostojno slovensko narodno misleče dunajsko dijaštvo zavzema proti kompromisni ideji glede celjskega vprašanja, izraženi v „Slov. Narodu“, v sledeči izjavi svoje stališče, ki je ob enem stališče vseh zavednih in narodno-čutečih Slovencev, kakor isto potrjuje historični razvoj narodne politike vseh drugih narodov, — da je vodilna ideja vsake narodne pol. bramba realne nar. posesti, ozemlja in ljudstva, oziroma rešitev izgubljene posesti in da imajo v tej realni narodni posesti največjo vrednost mesta kot izvor kulturnega napredka — ter se pridružuje docela izjavi štajerskih poslancev in zaupnikov, ker meni:

1. da se je storila v vseh svojih posledicah se nedogledna napaka s tem, da je prišla ideja kompromisa s slovenske strani v javnost.

2. da bi, ko bi bila ideja sploh umešna, zadostovalo par privatnih pisem štajerskim poslancem, mesto da se je razglasila

v tako neprimernem momentu — ker je pač jasno, da se da s prikrito taktiko doseči več kot z javno brbljavostjo.

3. da bi vsak politik moral znati presoditi dalekosežnost svojih besedij in vedeti, da pada le s tem le novo orožje našim narodnim nasprotnikom in da omaje tako naše nezanesljive politične zaveznike.

4. da je poslanec, ki je sprožil ta predlog, oškodoval naš parlamentarni ugled in vero v resnost naših narodnih teženj, podprl Nemcem sumničenje „einer windischen Trutzbürg“.

5. da se je tako postavilo naše slovanske zaveznike v zahvalo za to, da so Čehi poklicali svojega zadnjega moža na krov, da so se Poljaki s svojim velikim uplivom, da celo z ministersko besedo zavzeli za našo sveto pravico, v nekam čudno luč, kakor da bi se le-ti ne bili borili za našo pravico, nego storili zgolj čin sovražstva napram Nemcem.

6. da so Slovenci brzkone izgubili mnogo zvestih slovanskih zaveznikov, mesto da bi jih za bodočnost tem ožje priklenili nase, ker že prete, da si bodo v bodoče vsak korak Slovincem na ljubo, dobro premislili.

7. da se je s tem pokopala ideja obnovitve slovanske desnice.

8. da bodo posledice take liberalne taktike zgolj Nemcem koristile.

9. da je vsaka kompromisna izmenjava — da si jo v tem slučaju ne dopušča vitalni narodni interes, ne narodni ponos — slaba, če sami, ne da bi nas kdo vprašal, ponujamo in tako svoje lastno blago podcenjujemo, ker le tedaj je upati, da dobimo veliko v zameno, če nam je res veliko za stvar, katero dajemo v zameno in če se vsaj delamo, kot da bi jo sploh ne dali iz rok.

10. da nastaja sedaj kočljivo vprašanje, dobimo li za Celje, če nam že to jedva priborjeno pravico zopet ugrabijo, sploh kako primerno nadomestilo, ko se je prišlo v tako neumestnem trenutku z docela nepotrebno idejo na dan.

11. da pač ta korak jasno kaže, da nastopajo naši narodni zastopniki, če ne brez konkretnega, pa gotovo brez skupnega narodnega načrta na političnem torišču vsled razdirajočega nastopa posameznih elementov.

»Gospod, jaz bom kričala!« reče Repova, prizadevajoča se na vso moč, da bi se mu izpulila.

»Moja zala Repova... Marica!«

»Gospod, to je razžaljenje božje! Gospod!«

Tako kličeča se mu je branila čimdalje močneje, toda gospod Zolzičevič je bil tudi močan ter je ni spustil.

V tem hipu ji pride Cigan na pomoč. Dlaka na vratu se mu naježi in besno lajajoč plane v pisarja, in ker je imel pisar na sebi samo kratek jopič, prime ga Cigan za nezaslonjen kos hlače, jih pregrizne, prime za gate, pregrizne tudi te, na to pa prime za kožo in čuteč poln gobec mesa, jame ga besno potresati in trgati.

»Jezus Marija!« zakriči tajnik, pozabivši v tem hipu, da pripada esprits forts (nevernikom).

Toda Cigan pisarja ni spustil, dokler ta ni pograbil polena ter ga jel z njim odganjati. Cigan, dobivši udarec po križu, je odskočil na stran ter bolestno skomljal.

Čez trenutek je jel znova napadati.

»Odženite tega psa, privežite tega vraba!« je kričal pisar, mahaje obupno s polenom.

12. da je ta posredna pomoč vladi in Nemcem zopet jedna značilnih posledic, izvirajočih iz zveze z Nemci in vlado.

13. da je verjetno, da je zviti diplomat minister Koerber meneč, da bo Stürgkhova resolucija sprejeta in v bojazni, da bi nastal radi tega na Slovenskem vihar opravilene narodne ogorčenosti, ki bi prisilil poslance do obstrukcije, obljubil liberalnim poslancem mastno liberalno kompenzacijo z namenom, da le-ti gase z vodenimi frazami in bagatelizovanjem nastali plamen narodne ogorčenosti, da se vihar čim preje poleže in ne moti Körberju parlamentarnega dela. — Pa resolucija je bila odklonjena in liberalna kompenzacija je razpala v nič.

14. da se v tem dejstvu živo kaže, da ministra Körberja taktika napram Slovincem sestaja v tem, da izigra liberalce napram klerikalcem in obvlada tako ves slovenski narod po geslu: »Divide et impera!« Liberalci pa se dajo vedoma ali premamljeni izvabiti v vladne zanjke.

15. da je verjetno, da je Stürgkhov najboljši prijatelj, predsednik kluba nemških veleposestnikov, pa ob enem najožji prijatelj g. dr. Tavčarja, baron Schwegel, uplival na svojega prijatelja g. dr. Tavčarja in ga prekanil v tej za Slovence in Stürgkhov državni renomé odločilnej stvari.

16. da omenjeni poslanec izrablja narodne sile za nenarodni liberalizem, mesto da bi jih uporabljal v delu za narodni obstoj in procvit, in da — zalibog — hladno prepušča narodno idejo klerikalnim diplomatom in jim tako njih čete množi.

17. da je neumestno proglašati sebe največjim državnim modrijanom, edino realnim politikom, ostale ogromne vetine slovenskega naroda pa nezrelim gumbcem.

18. da cení ta poslanec, če se ne odpoje mandatu, bolj svojo osebo kot narodno korist. Moč, ki nima srca, ne bistrih oči za narodno korist, ne sme stati na odločilnem mestu.

19. da je list omenjenega poslanca zagrešil v najkrajšem času jako značilno nedoslednost v želji, da krije svoje prvotne namene s prikupnimi argumenti. Tako ponuja v četrtek v nadomestilo za Celje gimnazije v Barkovljah in Solkanu, dva dni pozneje pa izključno le gimnazije v celjski okolici in

Zena pokliče psa ter ga zapodi skozi vrata.

Na to se oba s pisarjem molče pogledata.

»Oh, to je usoda! Kaj neki vidite na meni?« zakliče končno Repova, prestrašena nad krvavim izhodom tega prizora.

»Hej, maščujem se radi tega!« zakriči pisar. »Maščujem se nad vami! Počakajte! Repa pojde na vojno. Hotel sem to zabraniti... toda sedaj... O saj še pridete k meni... Jaz vam dam!«

Zena je obledela, kakor bi jo nekdo s kijem udaril po glavi, dvignila prosoče kvišku roke ter odprla usta, kakor bi hotela nekaj povedati. Toda gospod pisar je med tem dvignil s tal svojo zeleno kapico ter se urno oddaljil, mahaje z jedno roko s polenom, z drugo pa držeč skupaj raztrgane hlače in gate.

II.

Nekatere druge osebe in slike.

Za kako uro pozneje se je pripeljal Repa iz gozda s tesarjem Lukežem na dvorskem vozu. Repa je bil krepak mladenič, zrasel kakor topola, kako nalašč ustvarjen za drvarja. Vsak

Mariboru. In teh nedoslednosti je se dolga vrsta.

20. da je omenjeni list že davno jenjal biti glasilo celokupnega slovenskega naroda, ker se ravna izključno le po geslu: »Vse v večjo čast in slavo dr. Tavčarjevo«.

V tem uverjenju izjavlja samostojno slovensko narodno dijaštvo, da mož, kojega hvalijo vsi naši nasprotniki in kojemu je deveta briga, če se izlijo nanj cele kadi slovenske ogorčenosti, ne sme biti trenutek dlje slovenski zastopnik.

Samostojno narodno misleče dijaštvo roti pa ljubljanskega župana g. I. Hribarja, naj vendar že enkrat prereže prt mej seboj in dr. Tavčarjem. Roti ga, da že enkrat z četo vseh narodni ideji zvestih zapusti liberalni tabor in se postavi z vso brezobzirnostjo proti vsem zunanjim in notranjim »ovragom in skodljivcem slovenskega naroda. Prosi ga, da popusti če treba vsa si v časti prislužena narodna mesta in vse nadaljne aspiracije in se poda na pot trnjeve, pa neizprosno opozicije, in upa, da župan Hribar, edina nada mlajšega zaroda, tudi če ga zapusté vsi njega dosedanjí prijatelji, brez ozira na vse napade in blatenja ne izda svojega rodu v trenutku, ko rabi mož, ki so voljni posvečati svoje sile in žrtvovati svojo korist narodnemu blagu in narodni koristi.

Gospod župan! Ojunačite se in ustanovite Vi, ki ste po svojem srcu in po svojih zmognostih kot nalašč v to poklicani, mogočno preko kronovinskih mej segajočo vseslovensko narodno stranko.

Slobodne misli ne bo konec nikdar, slovenskemu narodu pa preti pogin, če ga bodo zastopali možje brez narodnega ponosa, brez srca in brez bistrih oči za narodno korist. Samostojno slov. narodno misleče dijaštvo.

DUNAJ, 2. aprila 1902.

Imena podpisancev so na razpolago pri g. iur. Ljudevit Klobčič-u IX. Porzellangasse 30. Dunaj.

One dijake, ki so še v domovini, se prosi, da nemudoma brzojavnim potom ali na dopisnici na naslov omenjenega gospoda prigrasé svoje soglasje s to izjavo.

Za danes le te naše pripomnje:

Klerikalci si veselo manejo roke. Oni že danes v obče gospodujejo na Slovenskem, a take vrste pojavi, kakor

dan je zahajal v gozd, ker gospodar je bil ves gozd, na katerem ni bilo služnosti, prodal židom. Pa so ga tudi sekali od kraja. Repa je imel dober zaslužek, kajti pri delu se nihče ni mogel kosati z njim. Kar pljunil si je v dlan, pograbil toporišče, se razkoračil, zamahnil in udaril, da se je kar smreka stresla in so treske za pol lakta daleč padale od nje. V nakladanju drv na vozove je bil takisto zmerom prvi. Židje, ki so hodili z mero v roki po gozdu ter se ozirali po vrhovih smrek, kakor bi iskali ondi vranja gnezda, so se čudili njegovi moči. Bogat kupec iz Oslovia, Drišel, mu je dejal:

»Ni, Repa, naj te zlod vzame! Ná tu imaš šest grošev za žganjico... ne, počakaj, na, tu imaš pet grošev za žganjico!«

Toda Repa ni rekel nič. Niti se ni ozrl, marveč je samo mahal s sekiro, da je kar zagromelo po gozdu in časih nemara vsled dolgega časa zaklical v gozd:

»Hop! hop!«

Glas je letel med drevjem ter se čez trenutek vrnil kot odmev.

In zopet ni bilo slišati ničesar, razun udarcev Repove sekire; časih pa

Črtice z ogljem.

Povest, poljski spisal Henrik Sienkiewicz.

Posl. Podravski.

(Dolge.)

Ko se ji je pisar približal, je pes, ležeč poleg trlice, vstal, stisnil rep med noge in začel renčati, pri čemur je kazal zobe, kakor bi se smejal.

»Cigan!« zakliče žena z zvonečim, tankim glasom, »pojdi leč, če ne...!«

»Dober večer, gospod tajnik!« odvrne žena, ne odstopivši od dela.

»Ali je vaš doma?«

»On je pri delu, v gozdu.«

»To je škoda! Inam zanj nekaj od občine.«

Imeti nekaj od občine pomeni za prostake vedno nekaj slabega. Repova je nehala šreti in ozirajoča se prestašeno naokrog, je nemirno vprašala:

»Nü, kaj je neki takšnega?«

Tajnik je med tem stopil skozi vrata ter se ji približal. »Ako me poljubite, pa vam povem.«

»Tega ne zahtevajte!« odvrne žena.

Toda tajnik jo je že objel okrog pasu ter jo stisnil k sebi.

je ta izjava, morejo škoditi le narodno-napredni stranki, klerikalcem pa prav nič. Prepričani smo, da jim izjava ne imponuje, ker je šepava in nerodna na vseh krajih in koncih ter ni v čast sestavljalcem ne onim, ki so jo podpisali, toda radostno so hiteli ž njo v javnost. — In to dejstvo daje »izjavi« pravo ceno in izdaja — konjsko kopito!

Kdo vse je podpisal to izjavo, nam ni znano. Trdimo pa, da je že podpis »Samostojnoslovensko narodno misleče dijaštvo« izraz prav nečednega samoljubja. Mi vemo, da je veliko visokošolcev, ki ne soglašajo s to izjavo. Kaj so pa oni? Morda so bolj samostojni in čistejšega narodnega mišljenja nego duševni očetje tiste bobneče izjave! — Mladi gospodje naj bi se raje lepo podpisali in rekli: »tako je naše mnenje, naše duševno obzorje!« ne pa nadevati si naslove, s katerimi delajo krivico velikemu številu, ako morda ne ogromni večini svojih tovarišev!

Znano pa nam je to-le: Pod izjavo stoji ime nekega gospoda iur. Ljudevita Klobčiča. Ta nam je doslej docela neznan velikost, in nič ne vemo, kaj naj bi do danes pomenjalo njegovo ime za slovenski narod, — dočim je dr. Tavčarju zagotovljeno znamenito mesto v slovenski književnosti, ima za seboj svojo zgodovino, ki ga bo pravično sodila kot politika in dobrotnika slovenskega naroda. In rečemo: O takem možu bi morali tudi »samostojni« akademiki govoriti v drugačnem tonu nego so storili dunajski mladi gospodje s svojo izjavo. Ako so že toli ponosni na svojo akademsko čast, naj se je skazejo tudi vredni! Poleg vsebine je torej še bolj obžalovati obliko izjave; vsebina se dá opravičiti, (ako drugače ne, z — molkom,) toda oblika je taka, da meče neprijazno luč na vso našo akademsko mladež, ako ne bo iz njenih vrst dovoljnega odpora.

(Konec pride.)

Dopisi.

Ponikve, 6. aprila 1902. — „Prim. List“ z dne 20. pret. meseca nosi na tretji strani v četrti rubriki listnico, glasečo se: Tudi onemu dopisniku, ki je v „Soci“ št. 17 in v „Primorcu“ št. 7 s člankom: Pred novimi volitvami (Na Ponikvah začetkom febr.), blati č. duhovštine in vso katoliško stranko, smo prišli srečno na sled. — Lažnivci posvečeni! — Dalje pravi „resnicoljubna“ „Taščica“, da je tisti „lump“ na Pečinah in ne na Ponikvah! Vabijo ga celo v uredništvo „Pris.“, da mu dokažejo, kod se valjajo njegovi dopisi.

Taki so pač ti „sveti“ možički, kadar jim pove kedo britko resnico v obraz; namesto da bi lepo molčali, ali vsaj zahtevali dokazov, pa zavijajo svoje hinavsko-jezuitovske oči proti nebu ali pa stikajo za dopisnikom ter sumničijo povsem nedolžne osebe.

so se jele smreke razgovarjati s šumom, ki je že navaden v gozdu.

Časih pa so drvarji zapeli, in tu je bil zopet Repa prvi. Splačalo se je, poslušati odmev te pesmi, katero je drvarje sam naučil.

»Kaj je tam v lesu zagromelo,
Buuu!
In tak strašno zadonelo,
Buuu!
Z drevesa padel je komar
Buuu!
Ter si zlomil križ in vrat!
Buuu!
A ta muha postrežljiva
Buuu!
Prileti strahu komaj živa,
Buuu!
Pa poprašuje komarja:
Buuu!
Če mar ni treba zdravnika?
Buuu!
Oj, tu ni treba zdravnika,
Buuu!
Niti dragega zdravnika,
Buuu!
Marveč je lopata, motika,
Buuu!»

Pa tudi v krčmi je Repa bil povsod prvi, samo, da je imel žganjico nekoliko preveč rad, in ko se je je nalezal, se je kaj rad prepiral in tpepel. Enkrat je Dimijanu, dvorskemu hlapcu,

Nisem sicer vedel, da znajo ti „sveti“ možje tako salamensko lagati; no pa pustimo jim to „nedolžno“ klerikalno čednost, le toliko naj bo omenjeno, da kdor dokaže, da se je tisti članek pisal na Pečinah in da se dopisi namisljenega dopisnika valjajo drugod kakor na Ponikvah v kovačnici priprostega kmetiča, tistemu izplača ponikovski kmetič 1000 svitlih kronic! Lep in lahek zaslužek torej, gospodičina „Taščica“, na dan z dokazi!

Ravno isti „Prismojenec“ nosi tudi notico: Ne prepirajmo se, ampak delajmo! Volitve so končane. Da končane so volitve, pa ne za vedno, naj se le hvalijo z vspehi, mi že dobro vemo, kakšna je njih zmaga in njih vspehi, nič se preveč ne hvalite, ni še vseh dnov konec, že obratunimo z vsemi klerikalnimi vragovi, kajti ljudstvo čimdalje bolj spoznava prismojene klerikalne osrečitelje, kateri so v marsikateri stvari v veliko nesrečo med nami.

Potihnili so pa res nekateri nunci, odkar so volitve skončane. Pred volitvami so v spovednici prašali edino, ali čitaš slabe časopise, naj si jim povedal še večji greh, kar nič se niso ozirali na to „malenkost“. Zatirali so edino ta najnovejši politični greh, namreč „Sočo“ in „Prim.“. Potihnili so res ali začeli so delovati na bolj zviti način v svrhu poneumnevanja ljudstva. Naš nunc Kodromac priporočuje neko bratovščino ter v ta namen sklicava kar v cerkev svoje brumne ovčice. Neko nedeljo je sklical ali bolje pridržal skoraj vse ženske v cerkvi po litanijah.

Seveda udrihati je moral tudi po naprednjakih in po bralnih družtvih, rekel je, da naj naprednjaki berejo krompir in tepke, ne pa tiste „slabe“ časopise. Nuncu ni treba brati krompirja in tepk, dokler so ljudje še tako neumni, da mu jih oni nabirajo in zanašajo v njegovo vedno lačno bisago. Nunc bi najpametnejše naredil, da bi na to stran levo molčal in Boga hvalil, da ga je zanesla usoda med tukajšnje dobro ljudstvo, ne pa pri vsaki priliki hujškal in spletal čez njemu neljube osebe. Pa kaj sem že hotel reči! Že vem. Ne bom preiskoval, ali je res potrebno toliko teh bratovščin med našim ljudstvom, le to kritikujem, da vsaka bratovščina steguje svoje poželjive klerikalne ročice po svitlih kronicah. Kako je to hudica, to mi razjasnite, č. g. Kodromac, ali se res tudi nebesa dobivajo le za denar? Že veliko sem čital vse vprek, nabožne in druge knjige, nikjer ni zapisano, da kdor hoče biti zveličan, mora v to in to bratovščino pristopiti in darovati svitle kronice. Hudica, čudno je „ratato na svejt“, oh, le kronice, le svitle kronice, brumne ovčice le svitle kronice nosite v farovž, le polnite vedno prazne farške bisage, od svojih ust si pritrgajte, da bo le nunc sit, saj za to vas čaka na onem svetu večno zveličanje in „gnada“ božja. Kadar skuhate žganje, liter najboljšega v farovž, nič ne dē če vam prinese nunc 1/2 litra vina, saj ga boste mogli drago plačati. — Prigodilo se je, da je prinesel neki kmet nuncu liter žganja za „Boglonaj“, nunc ne bodi len, ali vsaj iz uljudnosti je ukazal kuharici prinesiti pol litra vina, ali prej kakor je kmet izpil nunčevo vino, ga je nunc tako sukal, da je moral kmet plačati eno krono za pol litra vinca.

napravil takšno luknjo v glavo, da je Jozvova, opravnikova gospodinja, trdila, da mu je bilo dušo videti skozi rano. Drugokrat pa, tedaj je imel komaj sedemnajst let — se je sprl v krčmi z vojaki, ki so bili doma na dopustu. Gospod Skcabevski, ki je bil takrat župan, ga je poklical k sebi v pisarno, oplazil ga enkrat, dvakrat po glavi, toda samo na videz, in potem nasmehnivši se, ga vprašal:

»Repa, za Boga, Repa, kako si jih vendar premagal, saj jih je bilo vendar sedem?«

A Repa odvrne na to:

»Kaj to, blagorodni gospod, ker pa imajo noge od pohodov tako slabotne; komaj sem se katerega dotaknil, pa se je zleknil takoj po tleh.«

Gospod Skorabevski je na ves ta dogodek zatisnil očesa. Že poprej je bil proti Repi nenadno ljubezniv. Ženske so celo šepetale med seboj, da je Repa njegov sin. »Saj se to vidi na prvi pogled,« so dodale, »ker ima takšno gosposko domišljijo.«

Toda to ni bila resnica, dasi so Repovo mater vsi poznali, a očeta nihče. Repa sam je imel v najemu kočjo in tri orale zemlje, ki so pozneje prešli v nje-

— Klerikalni osrečitelji! — In kedar boš, ti kmetič, zaklal prašička, četrti najlepšega mesa v farovž, druge tri pa v stacuno za pol in druge na „pumpf“ za „ponucano“ blago. Le nosi nuncu ti, neumni kmetič, hruške, krompir in drugo, da se bo nunc pri drugi priliki norca delal iz tebe, neumni kmetič, pa saj boš za to zveličan.

Dovolite, gospod urednik, da se zopet vrnem k bratovščinam. Kdor se hoče vpisati v Kodromacovo bratovščino, mora vplačati eno svitlo kronico; recimo, da jih pristopi 100, torej 100 kron ali 50 gld. ni tako majhen znesek, vzlasti ako se upošteva, da so te kronice izmikane iz najbolj revnejše vrste našega ljudstva. Tukaj imam v misli ženski spol. Naše ženske zaslužijo na kmetih in to po letu dnevno 30 vin., po zimi pa 8—10 vin., — čipkarice nekaj več.

Kolika brezvestnost torej, da nunci osrečitelji ljudstva takorekoč pulijo denar iz najbolj revnejših slojev našega ljudstva. Babe neumne, »kofe« kupite ali kak pisan predpasnik in ne metajte denarja v morje klerikalnih brezvestnežev!

Že več pametnih ljudi sem slisal, ki so rekli: Kdor spolnjuje 10 božjih zapovedij, je lahko zveličan, čeprav ni vpisan v nobeno bratovščino in ne dobiva odpustkov.

Ponikovski kmetič.

Domače in razne novice.

Osebnostna vest. — Trgovinski minister je imenoval poštnega tajnika Matijo Berka v Trstu poštним svetovalcem.

Škofom v Trstu (tržasko-koperska škofija) je imenovan monsg. Nagl, Nemec, ki ne zna niti besedice slovenski ali hrvaški, laški pa zna. To je menda znamenje, da tudi v Gorici na mesto nadškofa ne pride nič dobrega! Le tako naprej! Naše stališče bo tim lažje!

Radodaren donesek. — M. Dobroželjny v Gorici je daroval za „Sokolovo“ orodje kron 10—. Neznaneu dobrotniku iskrena hvala!

Zasebna gimnazija v Celju? — „Izdajalci“ pri „Soci“ bi si dovolili ta-le nasvet:

Ako bi le bilo mogoče doseči polno slovensko gimnazijo v Mariboru in drugo kje drugod na južnem Štajerskem, — sprejeti z vsemi štirimi, v Celju pa ustanoviti zasebno čisto slovensko gimnazijo, če drugače ne, na oni strani vode v slovenski občini. — Pravni naslov za ustanovitev in vzdrževanje dajo lahko okrajni zastopi, denar pa po večini slovenski denarni zavodi na Štajerskem. Nižja gimnazija ne stane nad 10.000 gld., a ta denar spravijo vkup samo nagrade raznim gg. ravnateljem štajerskih posojilnic, ravnateljem, ki so vsi premožni možje.

Kakor se zdi, Nemci s tako morebitnostjo niso nikdar računali, ko zahtevajo slovenske paralele proč iz Celja edino iz strahu za to svojo narodno posest. Ako bi imeli to možnost pred očmi, bi najbrže ne navaljevali s toliko silo, češ: »zasebna čisto slovenska gimnazija nam bo še bolj nevarna!«

govo last, ko so bile gospodarske zadeve zakonito vravnane. Na to je jel gospodariti na svojem, in ker je bil priden delavec, se mu je godilo dovolj dobro. Oženil se je, dobil si ženo, da bi zalše in boljše ne bil mogel najti, in bilo bi se mu nemara godilo povsem dobro, ako bi ne bil nekoliko preveč ljubil žganjice.

Toda svetovati si ni dal. Ako mu je kdo omenil to napako, je takoj odgovoril:

»Ako pijem, saj pijem za svoje, kaj vam je to mar?«

Nikogar se ni bal v vasi, samo pred tajnikom je imel strah. Ako je zagledal od daleč zeleno kapico, potlačen nos ter kozjo brado, stopajočo na dolgih nogah, pa je hodil polagoma po cesti ter se mu že od daleč odkril. Tudi o Repi je vedel pisar marsikaj. Ob času revolucije so mu ukazali, peljati nekam neke papirje in — on je izvršil ta posel. Sicer pa, kaj je imel on od tega? Bilo mu je takrat še le petnajst let ter je še gosi in svinje gonil na pašo. Toda pozneje si je domislil, če se mu mar vsled tega ne bo treba opravičevati, radi česar se je jel bati pisarja.

Takšen je bil naš junak Repa.

Sprejete zasebne potrebne gimnazije v državno upravo je pač le vprašanje časa! Duhovi se pomirijo tako, da ne bo nihče vznemirjen, ko se to zgodi.

Fridolinstvo pred kazensko sodnijo.

— V „Soci“ opisane svinjarije brata Fridolina v „Alojzijevišču“ so predmet stroge preiskave pred preiskovalnim sodnikom na okrožni sodniji. Zaslisanih je bilo že lepo stevilo dečkov in jih bo še. — In to je prav! Naj bi se strogi preiskavi le posretilo, da spravi na dan vso resnico o teh skandalih v klerikalnem vzgojevalnem zavodu, da bodo stariši videli, kakošnim rokam so zaupali svoje otročice, svoje najdražje zakiade. Radovedni smo le, kako bo deloval klerikalni „Vertuschungs-aparat“.

Volitve v trgovsko in obrtno zbornico. — V oddelku obrt kategorija A so izvoljeni: Chiozza Ant., Delmestri grof Eg., Lenassi Alfred, Ritter bar. Evg., Molitsch Jos., Holzer Ern., v kategoriji B Kürner Rug., Paternolli Jos., Finetti pl. D., Naglos Jos., v kategoriji C Dörfles A., Marzini Fr., Mighetti L., Salvaterra F., Perco in Zoff.

Po vseh grdih zlorabah „skarj in platna“ nismo pričakovali drugačnega izida. Mi Slovenci nismo imeli volilnega imenika, da bi ga primerjali z imeniki trgovcev in obrtnikov, pripravljenih v „Trgovskem in obrtnem društvu“; nasprotniki pa so delali, kar se jim je zljubilo. Pošteno reklamacijsko postopanje je izključeno. — Enako je izključeno nadzorstvo nad razpošiljanjem izkaznic. Zato ni čudno, da niso dobili na deželi izkaznic niti daleč znani trgovci ali obrtniki, ki plačujejo dohodarino celó od več podjetij, od vsakega posebe dovolj za volilno pravico. — V Gorici pa so si celo udje volilne komisije dovolili nedovoljeno zlorabo... Znano nam je, da je jeden član komisije prihajal kot agitator celo k slovenskim volilcem z volilčevimi izkaznicami v roki... Kje je jo dobil? O tem bo še govora drugje.

Slovenskih glasov se je silno veliko pozgubilo tudi v Gorici. Vzrok: nevednost in nemarnost! — Rodoljubi! Bodite kakoršnekolik domače stranke, ali v tem bodite edini, da ljudstvo poučujete o važnosti te zbornice in o volilnem postopanju. Mi smo storili svojo dolžnost in učili vse, kar je potrebno.

Katere občine so že odposlale protest radi laskih okrožnic in izkaznic v 101 slovenskih občin (laskih je le 40!!)? Tu bi moralo biti — 101 pritožba že na Dunaju!

Zapisnikov o došlih izkaznicah na zupanstva imamo tudi še premalo. Brez teh zapisnikov vsaj iz vseh večjih občin bo nemogoča kontrola vsakomur, pa naj vzame kdorkoli to težavno delo v roke. Prosimo!

Načrt nove železnice. — V včerajšnji „Patria del Friuli“ čitamo članek, ki pravi, da avstrijska vlada nasprotuje železniški zvezi od Sv. Lucije čez Kobarid v Čedad iz vojaških ozirov. Zato predlaga zvezo od Kanala, skozi predor pod Marijacelem in Sv. Gendercu v Idrijsko dolino, od tam do Trčmuna in v Čedad. Ta železnica bi bila dolga le 15 do 16 km, dočim ona od Sv. Lucije čez Kobarid v Čedad celih 40 km.

Farovška predrznost. — Ves naš boj gre proti prepotenci iz farovžev in go-

Ko se je vrnil onega dne iz gozda v kočjo, pritekla mu je žena otožno ihtea naproti ter jela tarnati:

»Že te revež, moje oči več ne bodo dolge gledale; ne bom ti več prala perila, niti ti kuhala hrane. Pojdeš, revež, na kraj sveta.«

Repa se je začudil.

»Kaj pa si se mar,« je dejal, »žena, najedla ilovice, ali pa te je nemara brencelj pičil?«

»Ne, nisem se najedla ilovice, niti me ni pičil brencelj, marveč pisar je bil tukaj, ki je dejal, da se vojaščini nikakor ne odtegneš... Oj! pojdeš, revež, na kraj sveta!«

Še le sedaj jo je jel izpraševati, kako in kaj, in ona mu je povedala vse, samo o pisarjevem sleparstvu ni zinila besedice, ker se je bala, da Repa pisarja za to ne bi oštel, ali — kar pa Bog zašuvaj! — ga za to ne nabil in tako svojo reč še bolj pokvaril.

»Bedasta si!« reče ji končno Repa, »čemu se jostaš? Mene k jokom ne vzamejo, ker sem že prišel iz teh let; sicer pa imam kočjo, imam zemljišče, imam tebe, neumnica, in tega le revnega črvička.«

(Dalje pride.)

spodoželjnosti klerikalcev sploh. Povsod hočejo ukazovati, povsod vtikati svoj nos, tudij, kjer jih nič brigati ne sme. — Glejte nov dokaz.

V denarnih zavodih, kakor pri vseh društvih, je občni zbor najvišja inštanca v gospodarstvu, poslovanju, razdeljevanju dobička itd. Občna zbornica „Goriške ljudske posojilnice“ in „Trgovsko-obrtna zadruga“ sta dovolila „Narodnemu skladu“ po 1000 K, — in radi tega vpije farovška kuharica „Gorica“.... Kaj pa njo brigata naša dva denarna zavoda? Ali meni, da bomo „kavci“ prosili za dovoljenje, v kakošne namene bomo delili čisti dobiček svojega delovanja? — Devica „Norica“ naj se briga za svojo „Centrifugo“. — Umejejo jezo! Nasi zavodi dajejo članom po 6% deležnine, delijo tisočake v dobrodelne svrhe in rezervni fondi imenitno rastejo, — brizna „Centrifuga“ pa ne more naprej. Naj pové „Norica“, koliko deležnine daje „Centrifuga“? S to „nebodijotreba“-posojilnico so naredili „kavci“ svojim nevednim kmetičem najmanj 8000 K škode le ob prelaganju dolgov, dobička ne dela nič, člani ne dobe deležnine, — mizerija gleda na vseh krajih in koncih, da jo mora vsak hip rešiti pogina ljubljanska zindra, zato toliko jeze, ko vidijo, da v naprednem taborju vse tako lepo raste. Da, letos je dobil „Narodni sklad“ le po 1000 K, zanaprej pa bo dobival lahko še po več. In čim bolj bodo „kavci“ jezili, toliko več utegne dobiti!

„Norico“ seveda to silno skrbi, da bi „Narodni sklad“ ne skrbel v slučajih potrebe tudi za „Sočo“ in „Primorco“. V tolažbo jej povemo, da je v ta namen dovolj drugih sredstev, od izkazanih darov „Narodnemu skladu“ pa ne pojde v tak namen niti vinar. — „Soča“ in „Primorco“ nimata za seboj ne „tiskovnega sklada“ ne „katoliških fondov“, kakor „Norica“ in „Prismojenec“, izhajata pa vendar in bosta izhajala v kljub vsem spletkam klerikalcev. Število naročnikov je v zadnjem letu izdatno poskočilo celo pri „Soči“, pri „Primorcu“ pa prav izdatno. So pošte, kamor gre nad 100 iztisov!! Le udrihajte po njem! Reklama ne škodi!

Toliko v odgovor! O veliki skrbi „Norice“, zakaj se dr. Tuma „umika“, pa niti besede. Je prenemno, kar kvas. ta farovška kuharica!

Klerikalna poštenost. „Slovenec“, žegnani list naših farovžev, pravi, da dr. Tavčarju v celjskem vprašanju ni pritril noben Slovenec! Taka trditve je prenemna, preočito lažniva, ali vredna „Slovenca“. O „Soči“ pa piše: „Soča“ pravi, da vabilo na zaupni shod celjskih Slovencev „odklanja z indignacijo.“ — Kdor je to čital, mora misliti, da smo kar odbili današnji zaupni shod. V resnici pa je stvar vsa drugačna. Pišoč o znani izjavi smo se taknili tudi dopisnikov v „Slovencu“ ter smo pisali tako-le:

„Toda sledilo je zopet hujše. „Slov. Narod“ torej ni glasilo stajerskih Slovencev, pač pa klerikalni „Slovenec“. Vanj so se zatekli in pisali dopise, katerih obliko najodločneje zavračamo! — Vabijo na neki shod 10. t. m. v Celje mende vse poslance in tudi časnikarje, toda mogočni stajerski ustrahovalci že naprej predpisujejo, kakošno mnenje sme imeti vsakdo, ki pride v Celje. Kdor bi se drznil biti „Narodovega“ mnenja, be proglašen izdajalcem, — a dr. Tavčarju so kar zagrozili, da ga ven vržejo, ako bo govoril po — svojem prepričanju. Zdaj vemo, kaj nas čaka, ako gremo v Celje! Lepa hvala za taka vabila! Odklanjamo z indignacijo! — Tako se dela politika pri nas, tako vrbijo na skupno delo v silno nevarnih časih! Žalostno!“

In iz tega je sel postenjakovič „Slovenec“ iztrgati samo nekaj, kar je potem lepo zvil v pozitivno obliko stavka, ki kaže čisto nekaj drugega od onega, kar smo rekli. To je klerikalna poštenost! Ali „Slovenec“ se sme posluževati take „poštenosti“, ker namen posvečuje sredstva!

Iz tukajšnje bolnišnice usmiljenih bratov odide s 15. t. m. prior Fructuosus Mayer, ki je bil v Gorici od leta 1866.; prior je bil kakih 10 let. Njegovo mesto prevzame dr. Sal. Heilingner, sekundarni zdravnik v zavodu, ki je v Gorici od l. 1889. Heilingner pripada seveda redu usmiljenih bratov.

Zgubljen otrok. — „Edinost“ poroča, da se je zgubil 11 let star deček Josip Ferles iz Trsta, katerega pogrešajo že 8 dnij. Fantek je bil oblečen v havelok brez kapuce, na

glavi je imel belo kapo, oblečene bele hlače z belimi progami; las je plavih (blond), plavih oči; na vratu se mu pozna kak 3 centimetre dolg povprečen obronek od rane, ki jo je dobil pri neki operaciji vsled difterije. Govori slovenski, nemški in italijanski.

Potem pa pripoveduje o tem dogodku „Ed.“ ta-le kriče slučaj:

Deček je obiskoval nemško c. kr. ljudsko šolo v ulici Fontana in sicer III. razred, oddelak A. Uboga mati ni imela borih 5 gld., da bi plačala za drugega polletja šolnino. Prosila je, da jo počakajo, in dovolili so ji odlog do 20. marca t. l. Ker pa tega dne še zopet ni mogla spraviti skupaj vsega denarja, da-si si je deček že sam v to svrhu naprosil več znesek, prosila je znova, da bi jo še čakali, a namesto da bi uslišali vroče prošnje matere in ukazelnega otroka, poslal ga je učitelj dne 2. aprila v prvi šolski urj samega iz šole z listkom, da ne sme v šolo, dokler ne plača petaka. Deček je pokleknil pred učitelja ter ga prosil ihté, naj ga pusti v šoli. Vse zaman! Moral je zapustiti hišo — prosvele!

Ako se je Josip Ferles ponesrečil, zgodilo se je zaradi umazanih pet goldinarjev. Malo več je pač menda vredno človeško življenje, pa če je tudi življenje slovenskega otroka, ki bi si v nemški šoli radi pridobil vsaj drobtinico znanja v materinščini, katere mu mogočna avstrijska država ne more dati, ako ne pod plaščem germanizatoričnega „Drang nach Osten“!

Ker je verjetno, da se je deček napotil proti Ljubljani, kjer, kakor se je izrazil nekaj dni prej proti materi, po njegovih mislih ne zahtevajo davka od ukazelnosti, prosimo vse človekoljubne ljudi, da nemudoma sporoče o vsaki sledi zgubljenega dečka njegovi materi S. Lazzaro št. 13, II. nadstropje, soba št. 9.

Za škrofulozne. — Kakor smo že naznanili, je oddati tudi letos 50 prostih mest v graškem kopalšču za škrofulozne otroke. Da se umeje prav naše naznanilo, dodajemo, da imajo pravico do teh 50 mest otroci iz cele dežele. V mestu je vložiti prošnje na magistratu, za otroke z dežele pa pri okr. glavarstvih do 15. maja. Naslovljene morajo biti vloge na odbor pomorskega kopalšča v Gračevo. Priložiti je spricalo o stavljenju koz, zdravniško spricalo, ubožni in krstni list. Otroci se sprejemajo le od 6. do 14. leta.

Grozna slovenščina. — V „Osservatore Triestino“ od 7. t. m. smo čitali ta-le grozen oklic:

Civ 53 1—2

Oklice.

Zoper Lucije Punčič bivša Krčmarica v Gorici sedaj bivašče je neznano, se je podala pri c. k. okr. sodnji v Gorici po Trgovke obstne zadruge v Gorici.

Na podstavi tožbe izdal se je meneni plačilni nalog z dne 27. marca 1902 opr. št. Civ 53 1—2

V obrambo pravic toženke se postavlja za skrbnika gosp. odv. Dr. Ratm. Luzzato v Gorici.

Ta skrbnik bo zastopal toženka v oznamljeni pravni stvari na njegovo nevarnost in stroške, dokler se ona ali ne oglasi pri sodnji ali ne imenuje pooblaščenca. C. k. okr. sodnja sodnja v Gorici odd. III dne 28. marca 1902.

Ta oklice jasno kaže, kako bagatelno ravna pri uradnem listu „L'Osservatore Triestino“ s slovenščino. Ako jo postavi stavec slučajno prav, je oklice ali odlok pravičen v listu, ako pa stavec namaže napak, kakor v tem oklicu, pa vidimo prihajati v javnost take slovenske oklice, kakor gorenji, kar je naravnost skandal. Drago plačan in-serat je pač dolžnost tudi prečitati v korekturi ter ga obelodaniti, kakor pritiče.

Gorenji oklice je neumljiv in nepopoln vrhu vseh grozovitih napak. Radi tega je pa tudi dolžnost c. kr. okr. sodnje v Gorici, upreti se takemu oklicu ter naročiti, da se ima ravnati s slovenskimi objavami s tisto skrbnostjo in pazljivostjo, kakor se godi pri laskih in nemških. Sodnja je pa tudi dolžna skrbeti za razumljive oklice, pa naj bodo pisani v kateremkoli jeziku. Ako grešijo v tem oziru pri uradnem listu, nalašč ali ne nalašč, je dolžnost sodnje, oglašiti se ter zahtevati red! — Ako so gospodje na sodnji gledé besedila kaj sokrivi, naj za enkrat premislijo sami. — Uradnih objav v tako skandalozni slovenščini nečemo več videti.

Izpred sodnje. — Neki Edmund Litzer, 32 let star, pristojen v Toplice na Češkem, absolviran tehnik, se je izdajal za inženirja ter je kot tak, češ, da ima posle za neko železnico, izvabljal denar od raznih oseb v Istri, v Buzetu, Motovunu itd.; rekel je tudi, da je pridelen delu za merjenje regulacije Soče ter je ogoljufal tako več ljudi v Furlaniji. Pred sodniki je svojo krivdo popolno priznal in ti so mu prisodili 13 mesecev trde ječe.

Ivan Kocijancić iz Podgore, star 25 let, in Aleks. Bandev, 42-letni urar v Gorici, sta bila obtožena nameravane tatvine v Ozki ulici na škodo trgovca Kühnela. Oba sta se predkaznovana. Dasi sta sedaj tajila, sta dobila vendar vsak po 6 mesecev ječe in potem prideta pod policijsko nadzorstvo.

Droblž. — V Dobrovem pri Biljani je uničil požar hišo Ferd. Bavconu. Škode je 4000 K. — Tista ženska iz Vrtojbe, Nemec

Marija, ki je bila ponesrečila v ulici Velturini, kakor smo poročali, je v bolnišnici ozdravela ter je že odšla domov. — V Terzu v Furlaniji so ujeli te dni v cerkvi nekega tatu, ko si je ravno polnil žepa s cerkvenim denarjem in dragocenostimi. Orožnik ga je odpeljal na varno v Cervinjan.

Razgled po svetu.

Državni zbor. — V torek je imela zbornica zopet sejo. Predsednik grof Vetter se je spominjal smrti mladočeskega poslanca Horice ter naznanil odpoved posl. Endresa. Povedal je tudi, da je odpravljeno v Trstu izjemno stanje in nagla sodba. Körber je odgovoril na to na interpelacijo posl. Biankinija gledé novega dal. atinskega namestnika, rekoč, da je isti jeden najboljših upravnih uradnikov ter da je več hrvatskega jezika. Na to se je nadaljevala proračunska razprava. — Brdlik je govoril za ustanovljenje češke državne obrtne šole v Budejovicah. Ako bo vlada to zavlačevala, bodo izvajali Čehi iz tega posledice. Siegmundt pravi, da po znanih dogodkih se mu zdi budget Nemcem sovražn, ali učinkujoče sredstvo za slovanjenje nemških mest. Hoffman-Wellendorf je stokal o zapostavljenju Nemcev radi glasovanja pri Celju itd. Njegova stranka bo glasovala proti državnemu proračunu ter ostane v strogi opoziciji, dokler ne dobe zadostnega za preteklost in jamstva za bodočnost. Na to je govoril ministerski predsednik.

Pri govoru o državnih obrtni šoli v Budejovicah je predlagal gledé na resolucijo Hanichovo Ploj, naj se napravi češka obrtna šola v okrožju trgov. zbornice za Budejovice, nemška pa za Heb. Bareuther zahteva ločitev tega predloga, predsednik se brani. Nastane ropot pri nemških radikalcih. Glasovanje, naj se razdeli predlog, pade.

Tu pa je začel pravi dirndaj po zbornici. Kričanje, divjarie, ropot, življenje, pikanje na razne instrumente itd., vse od strani Vsenemcev. Ko se je vihar pomiril, je dal predsednik znamenje za glasovanje glede obrtne šole v Budejovicah. Večina je vstala s sedežev.

Tu se je ponvil strašanski ropot in krik, Iro je vzel celo zvonce predsedniku, ki je čez čas padel proti njemu. Ker le še ni bilo miru, so sejo pretrgali.

O Celju. — Ministerski predsednik je v torek govoril tudi o Celju. Rekel je gledé tega perečega vprašanja: „Jedna stranka ovira drugo, izvajati praktično svoje narodne interese. Kompromis narodnih strank more biti edina oproščujoča rešitev. Pod narodnostnim mirom se lahko razume kompromis velikih narodnih frakcij, kakeri dovoljuje vsem delo za svoj narod. Pooblastite vlado za take kompromise, in glasovanja, kakor ono o resoluciji gledé Celja, so izključena že naprej. Važnejše od vprašanja o glasovanju je celjsko vprašanje samo, ki je le čisto kulturno vprašanje ter se poostreje s tem, da so nastali slov. paralelni razredi v Celju pod znamenjem narodnosti. Slovenci doslej niso bili veseli svoje posesti, ko postaja celjsko vprašanje vedno bolj nevarnost za notranji mir. Na vsak način torej bo treba poiskati v kaki si bodi obliki odpmoči, katere odvzame celjskemu vprašanju dosedanjí nevarni značaj. Vlada bo delovala resno za odstranitev skrbi radi Celja in tudi Slovenci pri tem ne bodo trpeli. Vlada se ne da odpraviti od temeljnih potez svoje politike, tudi minister Pientak je ne zapusti, in on je to hotel najmanj z glasovanjem v zadni seji. Od vlade je boj odaljen. Ako imajo druge države prednost narodnostne jednote záse, so pa narodi v mnogojezični Avstriji navezani na to, se med seboj sporazumevati, kajti le tako more država, ki je vsem zaščitnica, vspevati.“

Tevtonski šopirnost na raste! Zdaj kričijo radikalni obsedenci, da s slovensko gimnazijo v Mariboru in Žalcu „ware eine Untergrabung des Deutschthums in Südsteiermark und ganz Krain“, — zato proč s celjskimi paralelkami brez kake odškodnine; drugače groze vladi z obstrukcijo. — Ako bi vlada ustregla, bi došlo na vrsto slovenska obstrukcija. Je pač težko vladati v Avstriji! To radi pripoznamo dr. Körbru na njegov zadnji govor. Tevtoni so ga sprejeli z divjanjem in zdaj kriče, da je ta govor položaj še bolj poostiril. Vsi člani proračunskega odseka in nemške ljudske stranke, ki so prevzeli kak referat, so to čast že odložili.

Štrajk na Reki. — Delavci, ki so uposljeni pri industrijskih podjetjih, strajkajo še naprej. V kemični tovarni kakor tudi v tovarni za papir Smith & Meyniér se ne dela. Slednja tovarna je zahtevala od delavcev v torek, naj začno takoj delati, ker drugače zapro tovarno za mesec dni.

V Opatiji je to pomlad izredno živahno. Od 1. sept. lani je došlo v Opatijo do 5. t. m. 4923 strank z 9847 osebami, od teh 609 oseb na novo naraslo. Dne 2. t. m. je bilo navzočih v Opatiji 2178 oseb. — Da je toliko obstinstva, to stori krasno podnebje pa tudi je preskrbljeno v vsakem oziru za tuje najboljše. In v Gorici? Kljub divnemu podnebnju, letos n. pr. smo imeli zimo, kateri se skoro ne more reči zima, nego nekaj prehod z jeseni na pomlad, pa je vedno manj tujeval! Gospodujoča laška klika pač ne zna izkoristiti ugodne lege Gorice — „il mondo goriziano“ je le za Goričane!

Nemirničin. Izgredi v Macedoniji. — Iz Macedonije, zlasti iz starosrbskega kota na meji sandžaka Novibazar se poroča zopet nevarno gibanje nemirnih elementov. Oborožene tolpe prihajajo iz Bolgarije in baje tudi iz Srbije ter imajo bitke z Albanci in s turškimi regularnimi četami. Poizgajo se vasi, tolpe ropajo in more; mnogo odličnih oseb je bilo že zaprtih. Macedonija in Stara Srbija sta v velikem razburjenju. Macedonski odbor podpihuje, Boris Sarafov nastopa s svojimi tolpami povsod smelo in z uspehom. Ruska in avstro-ogerska vlada sta pozvali Turčijo, naj napravi s svojim vojaštvom zopet mir in red. Turčija ima popolno svobodo, zahteva se od nje le, da zadusi revolucijo hitro in uspešno. Posledica tega naročila bo, da se Turčija ne bo strasila največjih brutalnosti in nasilstev. V Macedoniji in Stari Srbiji životari cel konglomerat narodov: tu so Bolgariji, Srbi, Albanci, Rumuni in Grki, ki med seboj tekmujejo, se napadajo, ljuto sovražijo in ovajajo. Turčija bo torej postopala brezobzirno na desno in levo ter udusila hitro vsaj za nekaj časa vsak odpor. Vlada pošlje več oddelkov vojaštva, ki zasede vse važnejše kraje. Iz Carigrada je došlo v Solun pet paš, ki prevzamejo poveljništvo čet v raznih garnizijah. Srbija in Bolgarija imata prav sedaj prevelike domače krize, da bi se mogli vtikati v macedonsko vrvenje.

Razne vesti. — V nedeljo in soboto so obhajali v Ljubljani redko slovesnost. Fran Doberlet, ljubljanski meščan in za gasilstvo vlezasluzen mož, je praznoval svojo 70-letnico ob obili udeležbi ognjegašev tor ob simpatijah vsega prebivalstva. — S 1. oktobrom ustanovijo pri vseh bosensko-hercegovskih polkih po eno kompanijo, ki se združijo pozneje v bosansko-hercegovski lovski bataljon. — Dramatično društvo v Ljubljani bo imelo prihodnji teden svoj občni zbor, kateri bo jako zanimiv, ker gre za to, ali ostane še slov. opera ali se za nekaj let opusti ter goji le drama. — Iz Belgrada poročajo, da srbska vlada koncentruje na tihem večje vojaške oddelke na turški meji. — Dne 7. t. m. se je pogodila v poslopiju narodne banke v Bruslju močna ekplozija. K reči ni posebne škode, nobene človeške žrtve. — V Belgradu prireja „Radničko društvo“ od prošle ješeni naprej vsako nedeljo brezplačna javna predavanja, navadno z zanimivo vsebino vsestranskega obsega.

Novije vesti. — V Bruslju v Belgiji preti revolucija, ker klerikalna vlada zabranjuje splošno volilno pravico. Ljudstvo preti vladi in kralju. Ko se je peljal kralj v avtomobilu, je množica vpila za njim: Živela splošna volilna pravica! Živela republika! — Med laskimi in nemškimi poslanci v naši zbornici se že vršijo pogajanja, po katerih bodo postopali solidarno v vseh kulturnih in narodnostnih vprašanjih proti Slovanom. — Nemški kancelar Bülow je dospel včeraj na Dunaj; trdi se, da v važni politični misiji. —

Narodno gospodarstvo.

Mlekarstvo na Tolminskem. — Iz poročila podanega c. kr. kmetijskemu ministerstvu posnemamo sledeče številke, zadevajoče mlekarstvo v tolminskem in kanalskem okraju.

Leta	skupna količina proizvedene	skupna količina predelane	skupna vrednost	skupna vrednost predelane	skupna vrednost predelane	skupna vrednost predelane	skupna vrednost predelane	skupna vrednost predelane
1898	45	10	1851	2,208.875	206.230	9.3	—	—
1901	55	18	1725	2,606.562	250.530	9.6	38.300	18.979
1901	10	8	374	397.687	44.300	0.3	—	—

Izmed teh 55 društev je 23 plansarskih, ki se pečajo zgolj z izdelovanjem sira; med njimi je nekaj najstarejših, ustanovljenih že pred 120 leti n. pr. planina „Pod Kukom“, „Na Lomu“, „Dobrenjska“. V novem času nastajajo mlekarске zadruge, ki se pečajo z izdelovanjem masla, ker se ta kupčija čim bolj obnaša. Od l. 1898. naprej nastale so mlekarске zadruge v Planini, Dreženci, Ročinju, Čezsoči, Kal-Koritnici, v poslednjem času v Ajbi in na Srednjem (na Kanalskem), v Breginju, Staremseu in Sedlu. Na Kanalskem je ustanovljenih samo troje zadrug, pričakovati pa je, da se bode ob tamošnjih ugodnih razmerah mlekarstvo bolj širilo, čim pridejo živinorejci do spoznanja, da je prodajanje sira iz kmetije poglavitni greh umnega kmetovanja, ki demoralizuje kmetije in kmeta.

To kar priporočamo stokrat vsem drugim, ki hočejo vspešno kupčevati z maslom, je „posnemalnik“ (centrifuga), ki je najglavnejši predpogoj bujnega razcvita mlekarstva po naših dolinah.

In naj se zoperstavlja upeljava tega prevažnega stroja posamične zadruge v lastno škodo kolikor hočejo, in enkrat ne odnehamo povdarjati njega korist in dobiček, ker bi bil zgoraj označen napredek zdatno večji, ko bi ne bilo treba boriti se za stvar, ki je upeljana po širnem svetu v prosep mlekarstva.

Tolmin, 7. aprila 1902.

M. Ivančič.

Spominjajte se...

..... ob veselih
in žalostnih prilikah
„Narodnega sklada“,
..... te nove trdnjave
v obrambi goriških Slovencev!!

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar
v Gorici na Kornu št. 8.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za
birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za
mnošobno naročila ter obljublja solidno
postrežbo po jako zmernih cenah.

Gosp. lekarnar

BÉLA ZOLTÁN

Budimpešta.

Že 13 let je, odkar
moram vsako leto
5-8-krat ležati radi
neznosnih bolečin
na revmatizmu.

Odkar rabim Vaše
mazilo, se počutim
bolje ter sem brez po-
sredstva napora zmog-
la za vsako delo.

Spoštovanjem
Fran Mayer.
Breitenmaida.

Posebni slučaj,
mnošobna prizna-
nja, in zdravniška
spričevala dokazu-
jejo, da je to mazilo
že več let znano in
gotovo delujoče
sredstvo, katero naj-
bolje upliva pri bole-
činah v kolenih, skle-
pih in mišicah.

Cena steklenice 2 kroni.

Glavna zaloga za Avstrijsko: Lekarna pri
„Črnem medvedu“

Dunaj, I. Lugeck 3.

Poštne naročbe na lekarnarja
Zoltán v Budimpešti.

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu
v Gorici in na deželi, svojo

prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, različne moke
iz Majdičevega mlinarstva v Kranju, nadalje ima tudi
raznovrstne pijače, n. pr.: francoski Cognac,
pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec,
fini rum, različna vina, goružice (Senz), Ciril-
Metodovo kavo in Ciril-Metodovo milo ter drugo
v to stroko spadajoče blago. Postrežba točna in
po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

trgovca v Semeški ulici št. 1

v lastni hiši, kjer je »Trgovska obrtna zadruga«.

Anton Kuštrin

trgovca

z jedilnim blagom

Gospodarska ulica št. 23 (v lastni hiši).

Priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij,
vsakovrstnega olja, navadnega in najfinerega
„Luka“ po jako nizkih cenah. — V zalogi se
dobivajo testenine trdke Žnidaršič & Valenčič
v Ilirski Bistrici; cikorija in žveplenke družbe
sv. Cirila in Metoda ter moke vseh vrst iz
mlinov Jochmann iz Ajdovščine in Majdica
iz Kranja.

Razpošilja naročeno blago tudi na deželo
po pošti od 5 kilogr. naprej.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče nürnberškega in drobnega
blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBSČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBSČINE

za krojače in čevljarje.

Svetinjske. — Rožni venči. — Mašne
knjižice.

Šišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje,
krošnjarje, prodajalce pejmih s in trgovih
ter na deželi. 2 35-8

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček

V Gorici

priporoča ravnokar izišle knjige:

Odsevi I. Zofka Kveder. IV. knjiga »Salonske knjižnice«. Cena
po pošti K 2.—.

Slovensko-ruski slovar in slovnica, M. M. Hostnik. Cena
po pošti K 5.50.

Vstajenje. Lev. Nik. Tolstoj. »Slovenske knjižnice« snopič 94 - 101.
Cena po pošti K 3.50.

Venec slov. povestij. V. knjiga. Cena po pošti K 1.20.

Pošilja se jedino po povzetju ali naprej poslanim zneskom.

Saunig & Dekleva v Gorici — Magistratna ulica št. 1.

VELIKA ZALOGA ŠIVALNIH STROJEV
raznih sistemov, slamoreznih in železnih
blagajnic, kakor tudi DVOKOLESA iz svetovno-
znane prve angleške tovarne, »Helical-Premier«,
»Regent«, »Lucifer« in »Postilion« itd. — Prodajajo
se tudi posamezni deli dvokoles in šivalnih strojev.

Cene zmerne! Brez konkurence!

V zalogi se nahajajo različni šivalni stroji —
kakor za čevljarje, krojače in prav fine „Pfaff“
za šivilje s katerimi se lahko umetno veže (šitka)
Komad šivank za šivilje stane 36 kr.

Zaloga pušk, samokresov in patronov.

Lastna mehanična elavdnica za popravo šivalnih strojev in dvokoles.

Konkurenca z nami nemogoča

E. LEBHERZ

Gorica

tovarna užigalice
priporoča prebivalcem Primor-
skega svoje izdelke raznih vrst
posebno izvrstne in zanesljive
užigalice

Apollo

Javna zahvala.

Pred kratkem sva zavarovala svoje
poslopje in poljske pridelke po gosp.
komisarju Antonu Kuharju in
gospodu potovalnem zastopniku Ka-
rolu Paku pri slavni ces. kr. priv.
avstrijski zavarovalni družbi

„Dunav“ na Dunaju.

Vže 26. svečana t. l. zvečer je nama
uničil požar poslopje in vse poljske pri-
delke. Škodo je nama plačala omenjena
zavarovalnica jako hitro in v naj-
boljšo zadovoljnost, tako da po
svoji lastni skušnji vsem posestnikom
najtopleje priporoča, da za-
varujejo svoja poslopja in vse premič-
nine pri tej poštini zavarovalnici.

Zahvaljujemo se tudi zastopniku
pri Sv. Križu gospodu učitelju
Francu Šinigoju za trud in točno
izplačilo.

Sv. Križ pri Ajdovščini, meseca marca 1902.

Mihael Logar l. r. Anton Logar l. r.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznicu

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

Leta 1881. v Gorici ustanovljena trdka

E. Riessner, v Nunski ulici 3,

(nasproti nunski cerkvi)

priporoča preč. duhovščini in slav. občinstvu
svojo lastno izdelovalnico umetnih cvetlic za
vsakovrstne cerkvene potrebe. Ima veliko
zalogo nagrobnih vencev, za mrtvaske po-
trebe, voščene sveče itd. vse po zmerni ceni.
Naročila za deželo izvršuje točno in solidno.
Priporoča slav. občinstvu tudi svojo tiskarno
črk na perilo.

„Krojaška zadruga“

vpisana zadruga z omejeno zavezo v Gorici.

Gospodarska ulica št. 7.

Velika zaloga manufakturnega blaga.

Priporoča cenj. odjemalcem svoje v obširni izbiro dospelo novo sveže blagó
za jesensko in zimsko dobo, za ženske in moške; vsakovrstna sukna, kot: Loden,
Cheviot, Kammgarn i. dr.

Krasna izbira volnenin, forštajnov (porhet), »Lawn Tennis« i. dr. za ženske
obleke.

Priporoča izborno perilo, bombažasto in cvrtnasto, katero prejema iz prvih
slezkih tovarn; med temi ima tudi preproge, namizne prte, zavese, žepne rute,
bombažaste in cvrtnaste, blago za blazine, plahte, kovtre, žamet in pliš v vseh
barvah; prtenino, ogrinalke itd. Lepo perilo za moške in sicer: srajce, ovratnike,
zapestnice, prsnike, ovratnice, nogovice, Jäger-srajce, za hribolazce itd. itd.

Vse po najnižjih in zadnjih cenah brez pogajanja.

Na željo se pošlje tudi vzorce, peštine proste.

Odlikovana
kleparska delavnica

Artur Makutz — Gorica

Ozka ulica št. 1.

Priporoča svojo kleparsko delavnico ter zalogo kleparskih izdelkov za kuhinjo itd., ima zalogo
žlebov vseh vrst za nove stavbe, oziroma preskrblja iste v najkrajšem času.
Prevzema naročila za vpenjavo strelovodov, tudi pozlačenih. — Izdeluje pumpe za vodo. Prireja
vpenjavo vode z cevmi vsake vrste.
V lastni zalogi ima stroje za žvepljanje sodov iz cinkanelega železa, škropilnice proti peronospori
ponovljene po Vaini relovi sestavi; mehove za žvepljanje grozja raznih sistemov itd. itd.

Postrežba točna. — Cene zmerne.

96%

vinski cvet (špirit)

se dobi v miredilnici pri

A. JERETIČ-U

v Gorici — Tržna ulica (poslopje okr. sodišča.)